

“КИЇВСЬКА СТАРА ГРОМАДА В КУЛЬТУРНО-ІСТОРИЧНОМУ ПРОСТОРІ УКРАЇНИ”

2015 року Музеєм видатних діячів української культури Лесі Українки, Миколи Лисенка, Панаса Саксаганського, Михайла Старицького було започатковано проект “Культурологічний аспект державотворення”, метою якого є проведення серії наукових конференцій, семінарів та круглих столів, що розкривають роль відомих діячів, громадських, політичних осередків, мистецьких об'єднань, наукових установ у формуванні модерної української нації та становленні ідей нашої державності. 4 червня 2015 р. в рамках цього проекту в музеї відбулась наукова конференція “Київська Стара Громада в культурно-історичному просторі України”, організаторами якої виступили Інститут української археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України, Музей видатних діячів української культури, Літературно-меморіальний музей Максима Рильського. У конференції взяли участь науковці з Києва, Львова, Черкаса, Переяслав-Хмельницького, Ніжина, Миколаїва, Реджо-ді-Калабрія (Італія). Головними темами для обговорення стали актуальні питання, присвячені ролі та значенню Старої Громади у формуванні українського поступу другої половини XIX ст., впливу ідей старогромадівців на розвиток української культури та державності, проаналізовані історіографічні та джерелознавчі проблеми вивчення українського руху, зацентовано увагу на персоналіях відомих діячів та продовжувачах їхніх традицій. Програма конференції складалась із пленарного засідання та роботи трьох секцій: “Стара Громада в історіографії та джерелах”, “Стара Громада в культурному просторі України”, “Стара Громада в особистісному вимірі”. На важливості проведення таких конференцій та необхідності подальшого вивчення тем, пов'язаних із діяльністю Старої Київської Громади наголосив у своєму виступі під час пленарного засідання директор Інституту української археографії *Г. Палакін*. Професор КНУ імені Тараса Шевченка *М. Палієнко* у доповіді “Діячі Старої Громади у соціокультурному середовищі Києва 2 половини XIX – поч. XX ст.” розкрила основні віхи діяльності старогромадівців та їхній внесок у формування культурно-історичного простору. Завідувач кафедри української літератури Черкаського національного університету імені Богдана Хмельницького *В. Поліщук* окреслив вплив Старої Громади на світоглядні позиції Михайла Старицького.

Під час роботи секцій жваво обговорення викликали доповіді науковців *Т. Нагайка* “Українські громади та їх діяльність на сторінках часопису “За сто літ”, *О. Малюти* “Українська національна ідея та її втілення у спадщині діячів Старої Громади”, *І. Старовойтенко* “Сюжети про Стару Київську Громаду у мемуарній та епістолярній спадщині Євгена Чикаленка”, *М. Наконечної* “Ідея особистісної активності у творчій спадщині Софії Русової”, *О. Шалак* “Фольклористичні дослідження старогромадівця Каленика Шейковського: до проблеми регіональності”, *О. Козакевич* “Суспільно-політичні погляди Костянтина Михальчука”, *М. Горбатюка* “Іван Франко та Михайло Старицький”, *Д. Гордієнка* “Василь Ляскоронський та Володимир Антонович: учень і вчитель”, *О. Гураль* “Вплив ідей В. Б. Антоновича на формування історичних поглядів Михайла та Людмили Старицьких”, завідувача науково-дослідного відділу з вивчення життя та творчості Лесі Українки Музею видатних діячів української культури *І. Щукіної* “П. А. Косач: штрихи до портрета”, завідувачки науково-дослідного відділу з вивчення життя та творчості М. Лисенка цього ж музею *Р. Скорульської* “Рубінштейн “Київський”. Ескіз до портрета громадівського фінансиста Всеволода Рубінштейна” та ін.

Під час роботи секційних засідань найдискусійнішими питаннями виявилися проблеми періодизації громадівського руху та визначення його особового складу на різних часових проміжках його існування. Саме тому колегіальним рішенням було наголошено на актуальності подальших досліджень та розширенні джерельної бази наукових студій. Учасники конференції визнали необхідним створення електронної бази даних та підготовки на її основі енциклопедичного словника діячів Старої Громади та ухвалили до вересня 2015 р. зібрати ініціативну групу на її перше засідання.

Ольга Гураль
м. Київ

Отримано 15 червня 2015 р.